

REALITATEA

ILUSTRATĂ

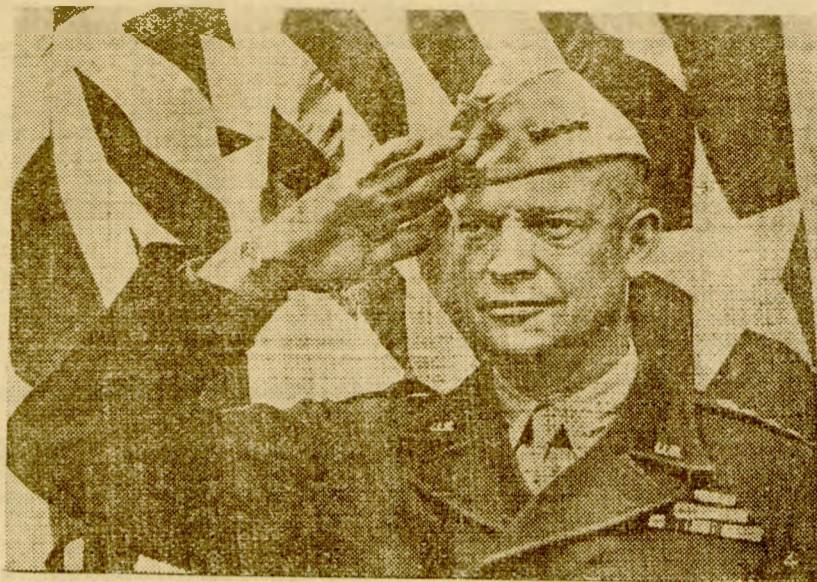
SUPLIMENT

Nr. 908—Anul XVII

1-15 Octombrie 1944

GENERALUL EISENHOWER

„omul care a spart „valul Atlanticului“!

UN NOU TEATRU DE OPERAȚIUNI

DOMNISOARA DOCTOR
O senzațională navelă politică în pag. 6
VIATA UNEI SPIOANE CELEBRE
CURIOZITĂȚI DIN LUMEA LARGĂ

**BUCUREȘTI, --
IN ZILELE NOASTRE**

Un reportaj de actualitate în pag. 3

PENTRU DVS. DOAMNĂ

Generalul Mac Arthur (stânga) stând de vorbă cu un oficial american, la cartierul său din Pacific

Gemelele Dionne au 10 ani

La sfârșitul lui Mai trecut celebrele gemene Dionne au împlinit 10 ani. Cu această ocazie, papa Dionne și-a re câștigat parte din puterile părintești care fuseseră exercitate până acum de un comitet desemnat de Stat. Faptul a produs, la timpul lui multă amărăciune lui papa Dionne care n'a înfățișat să și-o manifeste în diferite articole de presă și interviuri. Aniversarea fiicelor coincide și cu triumful său de tată, satisfăcut în orgoliu părintesc Statul Ontariu i-a acordat dreptul de a administra veniturile quintelui dionventurile în jurul frumoasei sume de 50.000 de dolari anual, rămânând însă să exercite un control numai în ceea ce privește contractele eventuale dintre tată, ca reprezentat al Dionnelor, și casele de filme sau trustrile de publicitate.

Incepând din Iunie, familia Dionne locuiește într'un superb palat în valoare de 80.000 dolari.

Multe schimbări s'au petrecut cu papa Dionne de acum zece ani! Dintr'un fermier timid și tăcut cu fața supție și arsă de soare a devenit astăzi un cetățean elegant, cu ușoară tendință spre obezitate și doar cu amintirea neplăcută a timidității de mult îndepărtată de publicitatea americană.

Acum e conștient de valoarea sa și veghează cu tenacitate să nu-i fie drepturile care l-au schimbat atât de fericiți soarta.

„Inel de logodnă” in cap

La un trib de indigeni din Noua Guinee se obișnuiește ca tânărul să pună în cap înainte de nuntă o căciulă în formă de con, pe care n'o scoate din cap sub nici un motiv, timp de ani de zile. Căciula având găuri mari, părul crește prin ele, încurcându-se cu căciula în așa fel că niciodată nu se mai poate desprinde. Pentru a se scărpina în cap când îl mănâncă păduchii se servește de un bastonaș.

Șoareci care ajută pe om

În Asia centrală oamenii prețuiesc mult de tot bulbul unui crin, numit în știință *Illium maritagon*. Șoarecii stepii împart această preferință și și strâng rezerve pentru iarnă în culcușurile lor. Oamenii se folosesc de această preferință a șoarecilor și caută bulburile în ascunzături. Pentru ca șoarecii să nu ducă lipsă în timpul iernii, oamenii înlocuiesc bulburile de crin cu fasole și mei.

Ce este sărutul?

Un almanah pentru femei din anul 1715 descrie exact ce este un sărut. „Sărutul este o unire a buzelor stărnită de iubire, două persoane apăsându-și gura atât de tare încât buzele când se smulg unele de altele, produc un răsunet elocvent, ca semn al plăcerii”.

Nourășii cei mai îndepărtați

Acei nourași, formați din ace de gheață care se nasc atunci când se schimbă vremea, se află în cele mai înalte straturi ale atmosferei. Acești nourași plutesc adeseori la mii de metri deasupra celor mai înalte onduleții ale scârței pământului. Nici vârfurile munților Himalaya nu ating aceste straturi. Afară de norii formați din fumiginea vulcanilor ei sunt materiile pământești cele mai îndepărtate de suprafața globului.

5000 de șoareci omoriți într'o oră

În regiunea dintre Lek și râul Waji din sudul Olandei se anunță

un groaznic flagel de șoareci. Zilnic se omoară mij de șoareci fără ca numărul lor să pară că scade. Pagubele pe care această colosată armată de șoareci le produce în ceea ce privește alimentele și obiectele de prima necesitate sunt extrem de mari. Un agricultor a umplut cu apă o țevă de scurgere dintr'o moară omorând astfel într'o oră mai bine de 5.000 de șoareci.

Prezicerea „viitorului” din ou

Ghicețoarele de toate genurile au găsit întotdeauna în Franța un teren propice pentru activitatea lor explotând buna credință a clienților lor.

Dat fiind restricțiunile condițiilor condiționate de război, o anu-

mită „Madame H.” s'a gândit să dea o nouă notă ghicețului tradițional în cărți și cafea. Ea cerea clienților ei în schimb un ou. Cu cât cliențul aducea mai multe ouă cu atât Madame H. ghicea mai bine viitorul.

După cum poliția a putut constata mai târziu, cu această metodă Madame H. făcea afaceri excelente.

CUM SĂ CREȘTEM COPIII

rajări, cu mari bucurii și mari suferinți.

Fiecare om trebuie să refacă experiențele tuturor oamenilor. Căci numai pe drumul liberel experiențe își trage omul adevăratele învățături asupra vieții. Putem să spunem noi mult și bine copiilor: Vezi, am trecut și eu pe acolo, ferește-te, primejdie mare! Ei vor gândi întotdeauna că piatra care ne-a atins pe noi, nu-i va atinge poate și pe ei, și vor încerca.

Mulți părinți n'o pot accepta și acesta face drum atâtor familii. Ei le aleg înainte o vocație, un soț, o soție. „În familia noastră, toți bărbaiții sunt preoți spune un tată”. La noi, bunicul a fost avocat, tatăl meu a luat aceeaș cale, i-am urmat și acum fiul meu va urma tot dreptul, spune un altul. Dar iată că fiul preotului devine inginer, iar acela al avocatului se simte irezistibil atras spre teologie.

În domeniul dragostei, drama ia proporții și mai mari. Părinții fac o alegere, copiii alți și cu cât bătrânii se încăpățânează mai mult cu atât devin mai tenaci în hotărârea lor. Catastrofă, dramele continuă.

Dacă părinții și-ar lăsa copilul să-și facă liber experiențele acesta și-ar da seama la timp că a apucat un drum greșit și și-ar abandona proiectele.

Pe fiul rătăcit, părintele său nu și-a împedecat să urmeze calea liberei experiențe. Dar suferințele îndurate pe acest drum l-au întors către acel părinte care-l aștepta cu brațele deschise.

CAMILLE MARCHAL

A atunci când copiii sunt mici, le spunem: Ionel fă asta; Marico, nu-ți dau voie, și ei se supun. Lucrurile decurg atât de simplu în perioada aceea. Voința noastră e suverană pentru că luăm asupra noastră întreaga răspundere a acțiunilor lor. Uneori ei se încăpățânează și atunci căutăm a-i ajuta să raționeze puțin, încercăm a-i convinge prin mângâieri, apoi prin amenințări, și, dacă obstinția lor întrece marginile, recurgem la metoda radicală: bătaia. Este rețeta cea mai simplă și cea mai obicinuită pentru a armoniza voința celor mici cu a celor mari.

Numai că... cei mici cresc. Pentru noi rămân tot cei mici, dar în proprii lor ochi, ei sunt bărbați și femei cari vor să ho-

tărăscă singuri ce e bine și ce e rău. Vor să judece și să prețuiască după propriile lor impresii. Vor să hotărască ei singuri asupra soartei lor și asupra mijloacelor de a se realiza. Vor să se formeze liber.

Noi, părinții, am vrea să ridicăm în jurul copiilor noștri o barieră tutelară clădită din toate experiențele noastre. Dar ei se ridică împotriva acestei îngădării. Ei vor să se măsoare cu forțele lumii. Vor să-și pună la încercare propriile lor forțe, propriile lor capacități. Ei vor ca fericirea lor să fie consecința unei libere hotărâri. A lor este marea aventură care se numește descoperirea vieții. Și aceasta nu se va face decât treptat, ca pentru noi toți, cu hăjbăieli, cu mari elanuri și mari descu-

BUCUREȘTII ÎN ZILELE NOASTRE

O primă schimbare: uniformelor „feldgrau” le-a luat loc uniformele kaki ale soldaților aliați. În formații impresionante, au apărut pe străzile Capitalei armatele Uniunii Sovietice. Severitatea teutonă a ființelor de-arănatul la distanță manifestările spontane populare. Și deodată, ca și cum s'ar fi spart un zăgaz puternic, lumea și-a dat liber frâu sentimentelor. Pe calea Victoriei, cu zidurile încă fumegânde, cu fațadele negrite din cauza incendiilor care au pustiit-o, pe strada Brezoianu pe bulevardul Elisabeta — care este artera principală cea mai atinsă de furia războiului pe bul. Brătianu se vedeau pâlcuri-pâlcuri de oameni, adunați în jurul vreunui soldat al armatei sovietice. Femeile-soldat stăneau îndoesebi curiozitatea mulțimii. Sunt minunate, aceste femei! În majoritatea lor blonde, voinice, îmbrăcate cu o cazacă kaki, purtând cisme înalte care le lasă genunchii descoperiți, bronzate de soare, ele par să fie amazoauele legendare care, făcând un salt de veacuri, au debarcat pe meleaguri străine și au arătat omenirii ce poate face o viață sănătoasă, sportivă, din așa numitul „sex slab”. Numai că, lăsând la o parte caii și lănciile, ele circulă pe tancuri și camioane grele și mănuiesc cu dexteritate pușca și mitraliera. Putând fi simplii soldați și ajungând până la treapta cea mai înaltă a ierarhiei militare, ele însoțesc trupele, vitejește, și rolul lor în victoria Rusiei este îndeobște cunoscut. Foarte amabile, se lasă privite, detaliate, răspund întrebărilor, până când un soldat, plictisit de această punere indiscretă în „vedetă” le cheamă la o parte... Unele din acești soldați (spun „unele” pentru că vorbesc despre femei, „un soldat” pentru că n'a fost creat încă termenul „soldate”) pot fi văzuți conducând cu gesturi sigure, autotomate, circulația onora din centrele mai aglomerate ale Capitalei. Și nimeni nu s'ar gândi să spună că rostul femeii nu este să reglementeze cadrulul vehiculelor și al pietonilor, sau că uniformă severă o lipsește de o parte din grația ei. În Rusia Sovietică femeia a isbutit să-și dedubleze personalitatea: patriotă în timp de război, mamă, soție în timp de pace.

Concepția învechită a „imbecilității sexului” este cel mai grosolan anacronism în URSS, ca și altele, în această țară, unde progresul civilizator a atins culmi nebănuite.

Soldaților armatei roșii le plac cântecele. Frumoase sunt corurile cântate pe mai multe voci, în sunetul cărora ei defilează.

Tot de pe urma actului din 23 August, au început să se va-

dă pe stradă foștii prizonieri ruși și anglo-saxoni.

Imi amintesc că mult timp înaintea acestei date, am trecut pe strada pe care se afla un lagăr cu prizonieri americani. Am spus-o și mai sus, sunt liberă de orice patimă politică. Pentru mine, politicul este odios, el distruge umanul, zămisleşte ura. Fiecare soldat al oricărei puteri combatante este pentru mine, înaintea de toate un om, un fiu, un soț, un frate, un iubit. Nu știu răspuzător, pe fiecare soldat în parte, de ororile care se comit sub scutul lui Marte. Am visat întotdeauna ca neînțelegerile provocate de oamenii politici să se rezolve în cadrul unei lupte cavaleresti, a unei competițiuni aproape sportive între oamenii politici. Utopie, dar cine se arată mai tare, învinge! Indiferent dacă s'ar fi folosit pentru aceasta armele albe, armele cu foc, lupta corp la corp au, și mai sublim, duelurile oratorice, în care logica absolută și evidentă să obțină victoria...

Dupa cum spuneam, am trecut pe acea stradă și am privit prizonierii agățați de zăbrele ferestrelor sau de porțile înalte ale lagărului și am citit în ochii lor nostalgia mistuitoare după patrie, melancolia ucigătoare a singuraticilor și a ostracizaților.

Am riscat atunci un „hello, boys!”. Fericiți, mi-au răspuns într'un cor voios „hello!”

Ceeace pe atunci era un risc, a devenit astăzi lucru obișnuit. Aviatorii americani și englezi au devenit personaje familiare ale străzilor noastre. Foarte înalți, sportivi, cu mersul ușor legănat, par să fie copii fidele ale lui Gary Cooper.

Și pe piepturile doamnelor, sunt prinse ca brose, trei stegulețe, în modom: steagul roșu, cu securea și ciocanul, steagul englez, cu raze albe și roșii, steagul american cu cele 48 stele, care reprezintă cele 48 de state, alături de diferitele ca mentalitate, ca structură, cu elemente rasiale atât de disparate dar care, vorbind aceeași limbă, lasă deoparte interesele regionale și, adunate sub același stindard, realizează un ideal superior de civilizație și umanitate.

Privită dela o mare înălțime, mulțimea pare o armată de furnici în continuă a-

gilare iar orașele, uriașe mușuroaie, în care omenirea se naște, trăiește, se hrănește, construiește și reconstruiește ceea ce a fost distrus.

După primele zile de consternare, răbdător, încăpățânat, Bucureștii a început să-și lingă rănilile. Astfel, hotelul „Athénée Palace”, care a avut de suferit și de pe urma bombardamentelor americane și de pe urma celor germane, a început să-și repare fațada. Pe stâlpul unei prăvălii, aparținând acestui vast imobil, încă plină de moluz și de resturile calcinate ale mărfurilor, a apărut anunțul „de închiriat”. Ateneul, cu cupola găurită, cu frumoasa grădiniță gânjită se refacă. Iar repetițiile „Filarmonei”, încep să aibe loc la 18 Septembrie. Mai jos, tot pe Calea Victoriei, toate prăvăliile deteriorate au primit propte noi de stâlpi și zidarii construiesc, zidesc, amintind mereu de faimoasa noastră legendă națională a Meșterului Manole, cel care zidea și nu dispera.

Teatrul Național care, se retrăsese singur, pe partea dreaptă a „Căii”, ca și cum ar fi cerut dreptul la o existență aparte, într'o atmosferă olimpică, a suferit soarta celorlalte imobile de rând. Se pare că merituosul nou director al Naționalului, d. Victor Eftimiu vrea să monteze tragedia lui „Oedip” în cadrul zi-Pasajul „Comedia”, dela un capăt la celălalt a suferit cumplit.

„Capsa” a căpătat o fațadă nouă, strălucitoare. În partea dinspre Edgar Quinet. În interior, aceeași atmosferă de restaurant parizian. Se văd ofițeri ruși, aviatori americani și corespondenți de război; „U. S. A. War Correspondent”, foști miniștri, politicieni care stătuseră în umbră și au eșit la lumină, gazetari, în chetă după știri senzationale, se vorbesc tot felul de limbi, într'o atmosferă cosmopolită de dinainte de război. O gazetăriță de-a noastră a căutat să ia un interview unui delegat militar american. Acesta i-a spus că-i place în România și mai cu seamă că-i plac mamele naționale. Cam puțin pentru un interview, dar, dacă-ți dă mâna să iei un dejun la Capsa, nu poți să nu te minunezi de specialitățile gastronomice care garnisesc me-

sele. Că toate că aprovizionarea Capitalei cunoaște unele dificultăți astăzi, restaurantele continuă să servească alimente din belșug. Iată pentru ce, străinii dela noi, care, în cea mai mare majoritate au cunoscut o raționare alimentară severă, nu pot să nu facă mențiuni despre belșugul meselor noastre.

* Alt aspect al vieții bucureștene este străduința directorilor de teatre și cinematografe de a se pune în pas cu vremea.

Semnalul de plecare l'au dat cinematografele, cari încă din primele zile au anunțat filmele țării aliate. Deocamdată, filmele rusești constituie majoritatea. Realiste, pătimase în redarea suferinței și a dorinței de revanșă, filmele rusești impresionează îndeosebi prin sinceritatea jocului artiștilor, cari dau bine impresia că înainte de a servi pe Thalia, ei servesc în primul rând Rusia. Așa se explică și marea considerație de care se bucură actorii în Rusia Sovietică — sunt cei mai bine plătiți dintre profesioniști. Ei sunt în același timp cei mai buni propagandiști ai intereselor sovietice și cei mai credincioși exponenți ai sentimentelor populare.

Câteva jurnale de război, mai vechi, ne-au arătat faze din cursul acestui război și, între altele, defilarea prizonierilor germani, 576.000, în monomurii cenușii, pe Piața Roșie din Moscova, precedați de 19 generali capturați în cursul ofensivei de vară. Deoarece autoritățile interzisese orice manifestație, defilarea era și mai impresionantă, în acea tăcere mormântală.

Filmele americane, neputând ajunge în timp util, s'au prezentat până acum doar reluări. Au putut fi văzuți Leslie Howard — autorul de clasă superioară care și-a găsit moartea acum câteva luni într'un accident de avion — Gary Cooper, Tyrone Power, astăzi căpitan de aviație. Așteptăm producția nouă, care a îmbogățit firmamentul cinematografic cu noi „constelații” de vedete.

* C o m e r ț u l înfloreste din nou, bucureștenii s'au reîntors din „dispersare”. Bucureștii își recapătă vechiul aspect de metropolă. Dar numai până la ora 9, când ultimul trecător pășește grăbit spre casă... Interese superioare de război interzic circulația după această oră. Seara se lasă la 8, noaptea se coboară treptat, treptat, și în tăcerea care își desface aripile, din când în când sfâșiate de detunătura unei puști sau a unei mitraliere — gândurile noastre încep să clădească planuri noi, idealuri noi.

PENTRU DVS. DOAMNĂ!

CEA MAI SCUMPĂ

BLANĂ DIN LUME

Blana cea mai scumpă din lume o poartă Nellie Gusten, o mică dactilografă din Baltimore (Statele Unite) funcționară în birourile casei Malmson & Co., pentru importarea cearului. Blana aceasta o costă douăzeci și cinci de mii de dolari, adică vreo cincă milioane de lei pe puțin, dar ea n-o știe.

O FATA FRUMOASĂ

Mai întâi trebuie să vă spunem că Nellie Gusten a implinit abia 16 ani, are un căpșor de suavă și delicată frumusețe, o figură deschisă și vie de copil neatins încă de viață și un trup slăbuț dar plin de violete, perfect ca linie și tinută.

Pe lângă aceste daruri fizice ea mai are și avantajul de a se numi o fată instruită. Părinții săi sunt acum săraci, dar ea a venit pe lume într-o vreme când familia dispunea de oarecare bună stare ceea ce a îngăduit să urmeze un curs de perfecționare comercială și astăzi la o vârstă atât de fragedă, fața este o apreciată stenografă. Cele două surori mai vârstnice ale sale abia de reușesc să-și ascundă invidia și pentru a diminua importanța succeselor ei, spuneau adesea: „Eh, o fată frumoasă. Aceasta este singurul ei merit!...” Această invidie o încercau și colegile sale de birou. Dar Nellie, rece și orgolioasă, le lăsa pe toate să vorbească și-și vedea perturbarea de treburi.

În schimb bărbații erau tot îndrăgostiți de ea, dela director și până la cel mai umil funcționar. Jura a mai vorbi de clienți și de amicii personajului. Plouau asupra ei buchetele de bomboane, buchetetele de flori și invitațiile.

Ea accepta totul cu gentilețea dar fără să dea nimic în schimb, fără să încurajeze vreo speranță. Inima și simțurile sale erau încă adormite. Singură ambiția era vie în ea și-și purta splendoarea celor 16 ani ca pe niște msemne regale.

VINE RAJAHUL

Aceasta era situația când sosi știrea că în câteva zile trebuia să vină William Malmson cel mai vârstnic dintre cei doi proprietari ai firmei, care sta în India, la Bombay pentru achiziții și mai cu seamă pentru faptul că doctorii îi recomandaseră clima acestei latitudini. Între ei, funcționarii casei îl porecliseră rajahul.

Era un om foarte bogat dar o impresie de vagă tristețe emană din el, din trupul înalt cu umeri cam aluși — tinuta tipică a tuberculosului. Melancolie și indiferență

erau zăgrăvite pe figura sa frumoasă dar aspră. Părul său bogat era aproape complet albit cu toate că abia trecuse de patruzeci de ani. William Malmson știa că boala sa era incurabilă.

În starea aceasta el era prea puțin dispus pentru aventuri sentimentale și de aceea Warner, cea mai învidioasă dintre colegile Nellie-ii, când află de sosirea lui comentă:

— Veți vedea că cu rajahu n'are să-i meargă deloc frumoasei noastre. E un om foarte sever și nu are ochi decât pentru afaceri!

Dar profetia aceasta se dovedește inexactă. Micuța avul noroc și cu rajahul și încă ce noroc!

SFĂTURI BUNE

Omul acesta rece și trist se simți pe dată înviorat înaintea prosperității vibrante și surzătoare a Nellie-ii. El începu prin a o invita în splendidă sa mașină și făcând minunate excursii împreună. Apoi o duse în cele mai elegante baruri și restaurante privind-o cu ochi de îndrăgostit dar respectându-i tineretea și purtându-se cu ea ca un frate mai mare.

Nellie simtea și ea că omul acesta era cu totul altfel decât ceilalți și pentru prima dată naștea acum în sufletul ei un sentiment profund. Nu ieșea cu el pentru distracțiile pe care i le oferea ei pentrucă era bun și delicat așa cum nimeni altul nu mai fusese cu ea. Ajuturi de acest om se simtea în siguranță, protejată.

Figura lui frumoasă, până atunci cam inexpressivă, era acum însufletită de miracolul primei iubiri.

Cu sensibilitatea sa ascuțită de om boșnav, William Malmson știa că fata era sinceră, spontană în manifestările ei și sordea cu încredință din acest izvor de curăție sufletească.

Astfel trecu săptămână după săptămână și Nellie ar fi fost fericită ca o eroină de feerie modernă dacă colegile ei nu s'ar fi imbulziti să-i dea sfaturi prietenești, la care se adăugară și comentariile sursurilor:

— Cum? Rajahul nu ți-a dăruit încă nimic?

— Nici-un diamant? Nici măcar o rochie nouă?

— Te duce prin localuri și te plimbă în mașina aceasta de miliardar, cu rochița aceasta cusută de mama?

Micuța asculta toate acestea în tăcere devenind când palidă, când stăcojie. O vorbă nu spunea și ascundea cu gelozie, ca pe un păcat, sentimentul ce-l avea pentru omul acesta iriș și cu lămpile ninse. Fără îndolală, ar fi fost uală

în răs dacă s'ar fi știut ce era în inima ei!

Și pe urmă, totul era atât de nou, de neobișnuit în viața sa! Ea nu putuse desluși încă sentimentul pe care bogatul său prieten i-l purta... Dar atâtăta mereu de colegile și de surorile ei mai mari, fata sfârși prin a-și spune că aceasta fiind mai mari și mai experimentate, aveau desigur dreptate. Când ai de-a face cu un om atât de bogat trebuie să câștigi ceva dela el! Și acest ceva avea să fie o blană. Doamne! De când își dorea ea o blană! Și cum avea s'o mai învidieze prietenele!

Mitică luptă îndelung împotriva acestui gând, iar în cele din urmă ea se hotărî totuși să urmeze bunele sfaturi ale celor din jurul său.

O ADEVARATA OCAZIE

În ziua aceea ea se afla în casa lui William Malmson ședea așezată într'un fotoliu iar Nellie ocupă un taburet lângă el. Bărbatul îi strângea mâna în tăcere și ochii lui frumoși contemplant chipul ei proaspăt și delicat de copil.

— Mă iubesti?, întreba el. Era pentru prima dată că reușea să smulgă aceste cuvinte timidității sale.

— Da, — răspunse ea. Dar o spunea slab, puțin distrat, căci acum își aduna toate puterile, tot curajul, cu gândul să urmeze în sfârșii sfoirile prietenelor și sursurilor. Și deodată se însufleți continuând cu grabă:

— Emy dela noi dela birou vreu să vândă o blană. E o haină de lăptu foarte frumoasă și costă pu-

țin. Cincizeci de dolari. E o ocazie rară.

Aci se întrerupse un moment ezitând, apoi sfârși slab:

— N'ai vrea să mi-o cumperi?

— Cum de nu?, fu răspunsul.

Fata-i strânse mâna cu efuziune dar el și-o retrase...

În ziua următoare William Malmson se duse la prietenul său din copilărie, avocatul Ralf Webster. Cam încurcat el ceru să revadă o clauză a testamentului său, redactat abia cu opt zile mai înainte.

Westar, bărbat de lume, se ocupa de altceva, în vreme ce William recitea clauza care spunea:

— Las Nellie-ii Gusten, singura femeie care m'a iubit desinteresat, douăzeci și cinci de mii de dolari.

— Mare idiot e cine mai crede în așa ceva — murmură rajahul rupând testamentul.

Și ială cum o haină de imitație de lăptu a costat-o pe mitică noastră douăzeci și cinci de mii de dolari sau cincă milioane de lei. Noroc că ea nu o știe.

INGINERUL EIFFEL

Turnul Eiffel s'a identificat intr'atât cu Parisul, încât a devenit aproape un simbol al acestui oraș pentru aceia cari n'au văzut încă Parisul. Nu i se mai discută estetica. El face parte din peisagiul parizian.

Și pe urmă, în cursul celui alt război, turnul Eiffel a adus mari servicii. În vârful său s'a instalat una dintre primele stațiuni electrice de T. F. F. Iar de atunci, pentru mulți, el este „Turnul” prin excelență. Se ignorează însă în genere ce rol neprevăzut a jucat în dezvoltarea aviației. Cu aceasta nu vrem să vorbim despre isprava aceluiași aviator — care și-a pierdut viața — trecând cu aparatul pe sub arcuș pe care-l formează stâlpii dela baza turnului. Nefericitul s'a ciocnit de enorma antenă de T. F. F. care coborâ în mijlocul Câmpiei lui Marte, și avionul său se sfărâmă de pământ.

Vă inchipuți că vântul se exercită cu putere asupra masei Turnului care, cu cei trei sute de metri ai săi înălțime a fost multă vreme cel mai înalt edificiu din lume, până la ridicarea lui Empire State Building din New-York. Se pretinde că pe un vânt puternic, vârful turnului poate oscila cu un metru... Dovada o fac scurtele intervale la care trebuie să se schimbe uriașul stindard ce fâlfâie în vârful turnului, deoarece se sdreantuește foarte repede.

Inginerul Eiffel a inovat o tehnică, construind cu începere din 1858 acel pod de metal al călilor ferate peste râul Gironde la Bordeaux. Acolo s'a făcut prima aplicare a aerului comprimat la fundația stâlpilor. Apoi el construi poduri uimitoare peste râpe cum a fost la Garabit, peste Truyère, și la Tanus, peste Viaur. Tot Eiffel a construit gara Pestei și podul dela Szeghedin în Ungaria. Dar turnul rămâne capo d'opere sa. El cântărește nouă milioane de kg. Dela un epă la altul al anului o echipă de vopsitori veghează la împiedecarea ruginei. Făcându-se socoteala s'a stabilit că turnul Eiffel înghite 25 mii de kg. de vopsea în șapte ani.

Toate acestea pare-se, pentru simpla plăcere a vizitatorilor expoziției din 1889, și a turistilor cari trec prin Paris, de mai bine de cincizeci de ani.

Dar Eiffel era inamicul vântului. Se cunoștea prea puțin efectele vântului. Către 1900, experiențe cu fîmicitate făcute dădeau rezultate varînd dela simplu la dublu.

Eiffel avea mai bine de șaptezeci de ani atunci când își începu primele cercetări în Câmpul lui Marte, lăsând să lunece deasupra unui cablu vertical, din vârful celui de a doua platforme a turnului său, un aparat înregist-

riator, foarte ingenjos formând o suprafață de încercare. Acesta înșea clipă cu clipă viteza căderii și efortul corespunzător al aerului asupra acestei suprafețe. El atînsese astfel viteza limită de patruzeci metri pe secundă, ce nu mai fusese încă realizată în asemenea cercetări.

Experiențele lui Eiffel durară trei ani. El stabilă că rezistența varia în mod practic cu pătratul vitezei, pentru suprafețe asemănătoare și nu mai era aceeași dacă suprafața se modifica. El putu

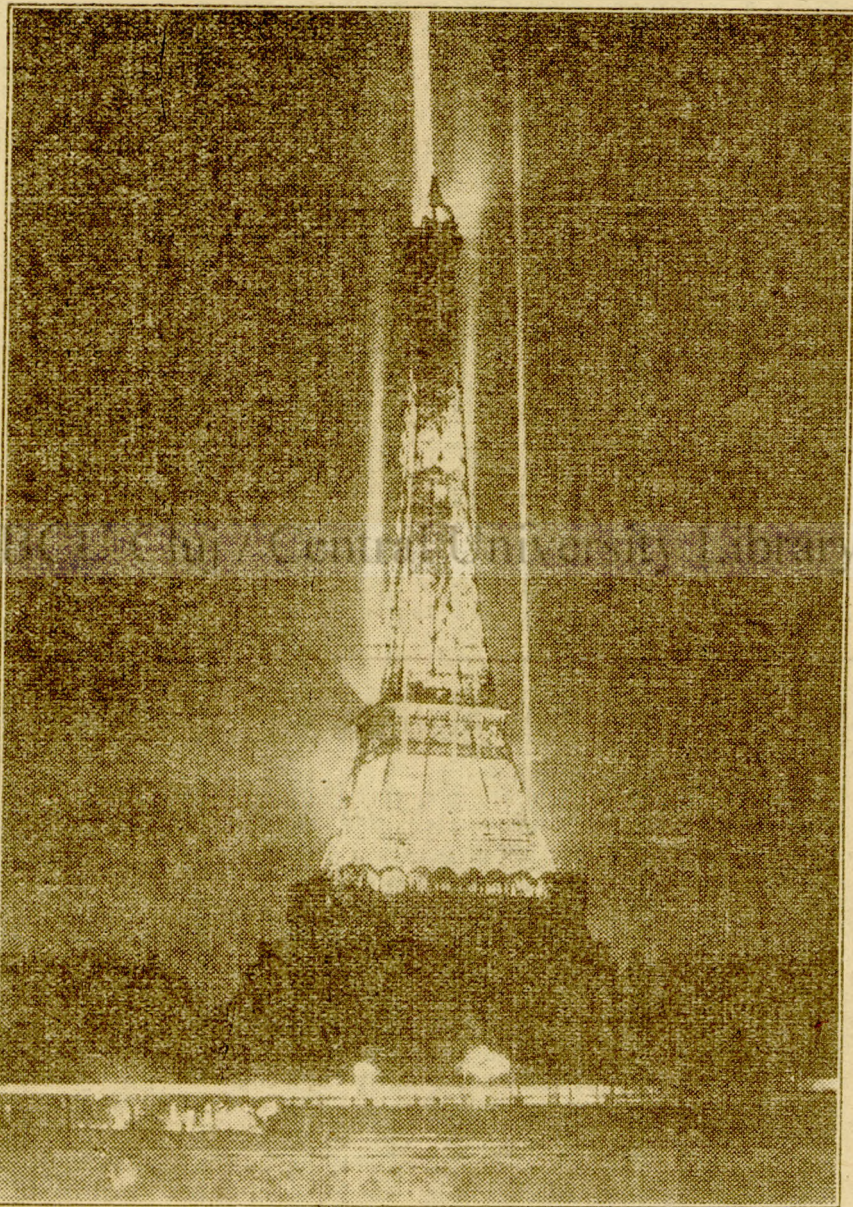
șilor. În 1909, instalează la baza turnului prima sa suflătorie. Un curent de aer aspirat de ventilator se afunda într'un mare colector. El își sporea treptat viteza până când ajungea într'o cameră etansată pe care o traversa sub forma de venă liberă cilindrică și absolut omogenă mai înainte de a fi înghițită de ventilator. Astfel, în loc să fie inclis într'un tub, curentul de aer era accesibil în toate părțile sale. Mai târziu, în laboratorul lui Eiffel dela Auteuil, se mai discută estetica. El face

Pe propria-i chețuajă, ca o încomunare a carierei sale, Gustave Eiffel, realizează mii de experiențe fecunde, asupra aripiilor de avion, dirijabilelor, machete de avioane, helice, etc.

La începutul anului 1921, Eiffel cedă în sfârșit laboratorul său serviciului tehnic al aeronauticii. El primi mulțumirile oficialității pentru lucrările pe care le dusesese la bun sfârșit.

În vîrstă de peste 90 de ani, Bourghignonezul Eiffel mai veni încă până'n ultima zi a vieții sale, la laborator. El își sfătuija asistentii, și redacta cărțile de seamă ale experiențelor făcute sub conducerea lui. Muri în Decembrie 1923.

Iată de ce Turnul Eiffel merita să se ridice deasupra Parisului ca un simbol al efortului care grație tenacității omenești ajunge să învingă elementele.

FEL DE FEL

Bustul la minut

La New-York este cunoscuta sculptura la minut, care oferă cetățenilor americani posibilitatea de a-și avea bustul în câteva clipe.

Pentru această operație se întrebuintează o materie plastică, inventată de curând, care se aplică pe față și pe partea posterioară a capului obținându-se o mască.

Această mască se umple apoi cu un preparat special numit „piatră lichidă” care se solidifică foarte repede.

După câteva îndreptări, bustul este gata. Imaginea este, natural, mult mai exactă decît cea redată de daltă unui sculptor.

Noua melodă, cu toate avantajele ei, nu poate avea pretenția să înlocuiască sculptura artistului, între aceste două domenii există aceeași diferență ca între picură și fotografie.

Focul submarin

Dintre progresele tehnicei cea mai remarcabilă este, neîndoind, focul sub apă.

Presupunem că unui lucrător i se cere să taie sau să sudeze o bară metalică dintr'o construcție în apă.

Imbrăcat într'un costum de scufundru, el se înarmează cu un suflător obișnuit pe sol în care arderea se produce prin amestecul simplu de hidrogen și acelienă apoasă. Greutatea constă în protejarea flăcării care, în mod normal, se stinge sub apă. Tehnicienii au rezolvat problema, adăugând la suflătorul obișnuit un aparat cu aer comprimat.

Aerul acesta învâluie flacăra într'o manșă care se reînnoiește mereu, nepermițând apei să străbată până la flacăra.

Și iată cum focul învinge apa!

astfel să alcătuiască o tablă a coeficienților de rezistență aerodinamică pentru o sumedenie de corpi, ca planurile, rețelele, conurile.

Eiffel publică în 1907 un volum intitulat „Cercetările experimentale asupra rezistenței aerului, executate în Turnul Eiffel”. Era epoca eroică a primelor sboruri încercate de Farman și Wright.

Eiffel avu intuiția că navigația aeriană extindea câmpul cercetărilor sale. El creea deci un laboratoriu aerodinamic pe care-l pusese la dispoziția tuturor constructo-

rii. În 1912, se interpune între câmpul de experiență și ventilator un lung „ajutaj” divergent. Acesta este prototipul „Suflătoriei Eiffel” reproducă de atunci în mai toate laboratoarele aerodinamice din lume.

Eiffel, care a întâmpinat opoziția vântului în construcțiile sale de inginer, a dominat vântul. El poate fi considerat ca părinte al aerodinamismului, grație cărui aviația a făcut atâtea progrese, dela observațiile lui Leonardo da Vinci asupra sborului păsărilor.

INAMIC AL VANTULUI

Domnișoara Doktor

Unul dintre cei mai extraordinari agenți secreți atașați pe lângă „Nachrichten Bureau”, în timpul războiului trecut, a fost o femeie, numită rând pe rând „Femeia blondă din Anvers”, „căpităneasa Heinrichsen”, „Domnișoara Elisabeth”, „tigresa roșie”; dar mai cunoscută de către Biroul No. 2 — secția de contra spionaj a Franței — cu porecla de Domnișoara Doktor” care figura în registrele din Thiergarten cu numărul de matriculă „14 — G. W.”

Nu prea se cunosc îndeajuns originile acestei spioane. Se pretinde că ea ar fi fost fiica unui modest gazetar berlinez și că se înfișase în problemele militare grație legăturilor sale — încă de la vârsta de 16 ani — cu un ofițer de cavalerie, căpitanul von Winanky, din garda hazarilor negri. Într-o zi, acesta, din cauza neșansei la joc, fu nevoit să renunțe la locul ce-l ocupa în aristocrația berlineză pentru a se transfera într-o garnizoană din provincie.

Anna Maria Lesser — acesta e numele tinerei femei — refuză să împartă cu ei o viață mediocră și, fără să-l părăsească, leagă prietenie cu un alt aventurier care nu e altul decât șeful spionajului naval. Din momentul acela totul s-a schimbat în viața acestei femei, care și găsisse vocațiunea: avea să fie spioană.

După sfaturile poului său prieten, ea se duce în Franța întovărită de fostul căpitan și întâlnește la Paris numeroși agenți germani care, între timp, fuseseră identificați de către serviciul secret francez. Anna Maria Lesser e suspectată; își dă seama de supravegherea la care e supusă: de aceea, trece la timp frontiera. Tocmai atunci, într-un hotel din Colonia, moare în urma unui atac de inimă fostul căpitan Karl von Winanky.

Înghîțindu-și lacrimile tânăra femeie care avea abia 17 ani, hotărăște să se consacre noii profesii. Ea întemeiază o agenție care are drept scop să strângă toate planurile lucrărilor de fortificație ce se executau în statele străine, la însemnări de tot ceea ce poate să intereseze statul major german și astfel, cu ajutorul indicațiilor căpătate, încusita spioană reușește să fixeze pe o hartă a Statului Major toate lucrările executate sau în curs de executare în statele vecine.

Anna Maria Lesser, pe vremea aceea nepus de frumgasă și de înșelătoare, se hotărăște să intre în acțiune. Abandonează locuința din Koenigraetzerstrasse, din

Berlin, și pleacă la Anvers unde se instalează într-o vilă luxoasă din avenue Leopold, complet izolată și încercuită de un parc imens.

Un stat major, ales cu multă grijă, o secondează de minune, ascultând-o orbeste. La Anvers, recrutează numeroși agenți printre desmoșteniții soartei, pe care ea-i trimite în Anglia și în Franța via Amsterdam sau Rotterdam. Unul din emisarii aceștia, e un nobil tânăr, ruinat la cărți și la curse, descoperit de ea într-un hotel din Spa, unde se angajase la spălătul automobilelor; un altul, este un artist ajuns muritor de foame; mulți apoi sunt dezertori și declassați fugiți din prigoana justiției. Ea e în legătură continuă cu biroul german din Geneva care-i trimite mereu recruți noi. La Anvers, aceștia sunt selecționați cu minuțiozitate și instruiți. Înarmați cu pașapoarte ei primesc fiecare o misiune.

Mulți dintre nenorocii aceștia sunt arestați de către organele serviciului de contra spionaj, deoarece Anna Maria Lesser, dornică să scape de ei, de cum își împlineau misiunile, nu găsește altceva mai bun decât să-i denunțe, prin mijloace indirecte, Biroului No. 10.

Cruzimea „Domnișoarei Doktor” nu cunoste margini. Tare pe propria-i frumusețe, are prilej să vadă bărbații cei mai de seamă ingenuchiați înainte-i; în mâinile ei toți devin niște unelte care i se supun orbeste.

Inflexibilă, nemiloasă, femeia aceasta nu admite nici cea mai mică împotrivire.

Unul din colaboratorii ei este un ofițer tânăr, însărcinat special să culegă informațiuni asupra artileriei.

Întoarsă dintr-o călătorie la Paris, în timpul căreia izbutise să pătrundă într-un birou militar francez, unde găsisse o listă a agenților aliați care operau în Germania, precum și planurile unei noi achiziții a Ministerului de război francez, ea arată ofițerului raportul în care se vorbea despre invenția colonelului Estienne: ca-rele de asalt.

Ofițerul examinează planurile și ridică din umeri, neîncercător. La câteva zile după aceea, iată că niște fotografii confirmă interesul descoperirii „Domnișoarei Doktor”. Totuși, tânărul ofițer perseverează în scepticismul lui.

Trec două săptămâni și într-o bună zi aliații fac uz pentru întâia oară de tancuri. Indată ce

avu această știre. „Domnișoara Doktor” trimite colaboratorului ei, în afară de o copie a raportului Mareșalului Cartier General German, un revolver, însoțit de acest bilet laconic: „Știi ce-ți rămâne de făcut”. În aceeași seară ofițerul își sbura creierii...

Aspră cu subalternii, e neîndurătoare chiar și cu sine însăși și nu șovăie nici în fața celor mai primejdioase misiuni. Operează cu destoinicie rară în Elveția, în Anglia, în Franța. Cu un curaj diabolic, răzbate până în liniile franceze, în spatele frontului Chemin des Dames, unde, travestită în infirmieră, adună informațiuni de mare preț.

În afară de însușirile necesare profesiei sale atât de riscantă, „Domnișoara Doktor” mai e înzestrată cu o energie și o îndrăzneală prea puțin comune. Într-o seară, întorcându-se de pe frontul francez, pe una din cărările muntelui Yura, tocmai când era aproape să ajungă pe linia frontierei, se întâlnește piept în piept cu doi vameși francezi care-i cer actele.

Fără să-și piardă câmpatul, ea scoate fulgerător revolverul și-i omoară pe cei doi bărbați; apoi trece cu repeziune pe teritoriul elvețian, și toate acestea cu o răceală și indiferență care depășesc închipuirea.

Pentru ea, viața omenească nu prețuiește nimic.

Se socotesc la aproape trei sute nenorocii pe cari Anna Maria Lesser i-a trimis la moarte. Printre aceștia a fost Grecul Kudufanis, împușcat la Vincennes, Olandezul Haarbeck care, într-o seară la o petrecere în cartierul Montmatres, amețit de băutura scăpa-se câteva destăinări.

În 1918, Anna Maria Lesser își dă seama că a sunat ceasul din urmă pentru patria ei. Cu inima zdrobită și creierul puștii din pricina abuzului de stupefianți, ea părăsește Anversul și se întoarce la Berlin, la No. 70 din Koenigraetzerstrasse; acolo de față cu unul din locotenenții ei, singurul ce-i mai rămăsese credincios, ea are un mare număr de hârtii compromițătoare. Apoi, singură, dureros de singură, Anna Maria Lesser, aceea care fusese teribila „Domnișoară Doktor” se dedă vicului cocainei, căutând să-și înnăbuse suferințele în ea.

Prin ianuarie 1934, ziarele anunțau vestea că roasă de viermele nebuniei, ea aștepta izbăvirea morții într-o clinică de alienați de lângă Vevey, în Elveția țara pe care o iubi și o căutrase fără preț în tinerețea ei sbuciumată.

MOBILA EXPONENT AL UNUI STIL DE VIAȚĂ

Nervii hiper-taxați de o mobilizare la maximum a tuturor energiilor noastre în munca și emoțiile cotidianului cer imperios clipe de destindere totală pentru a se putea reface. E o nevoie pe care decoratorii au înțeles-o cei dintâi creând un mobilier format din linii simple cu capitonări odihnitoare, utilizând culori neutre, inventând sistemul laminilor indirecte. Într'un interior modern totul este conceput ca scopul de a liniști tumultul stărnit în om de încordările de peste zi.

Englezii au așa zămăta „husgand's plag room” unde soțul se retrage pentru a medita și a se limpezi atunci când dispoziția i-o cere. E o idee care realizată în stilul mai sus schițat, ar contribui, cred mult la îndepărtarea irascibilităților dintr-o căsnicie. O puteți face chiar și acolo unde apartamentul este redus la strictul necesar, lăsând soțului dormitorul și transformând hall-ul într'un fel de salonaș-sufragerie în care veți pune tot ceea ce vă dictează dragostea dvs. de fantezie, de fragil de culoare.

În acest caz, faceți pentru dormitor un plan în care să predominie maron-ul și grije-ul, combinație de o caldă sobrietate, introducând pe ici pe colo, într'un abat-joar de lampă, în perdele, în covor pușintel verde spre a-i da o notă picantă fără a ne depărta de efectul calmant pe care urmărim a-l realiza. Și deslănțuiți-vă în salonaș hotărându-vă pentru o combinație de corail cu negru spre exemplu, sau mergeți mai departe chiar, utilizând cretonul de olandă care ne dă motive atât de vesele, de proaspete de un efect atât de fericit în spațiul restrâns al camerelor de astăzi.

Dar oricare v'ar fi alegerea, ceea ce trebuie să vă preocupe în prima linie sunt contrastele care aduc nota tonică, de caracter într'un ansamblu și care nerealizate cu mîna sigură, pot rata totul într-o deprimantă impresie de leșin, de răspire

VIAȚA UNEI SPIOANE CELEBRE

TURCIA FIȚI ATENȚI LA INTERIORUL D-STRĂ

Străinul sosit la Isambul se minunează — în afară de splendorile pozițiilor fără seamăn și de măreția arhitectonică a așezămintelor milenare — de viața de fiecare zi a locuitorilor de acolo.

În centrul european, dar mai ales în cartierele sărăcăcioase ale Galatei și Stambulului, magazinele de alimente par singura preocupare și unicul mijloc de existență al populației.

Cofetăria expune la tot pasul dulciuri apăsante și îmbietor înșirate. Alături „lokante” populare, berării, restaurante, băcăni, vânzătorii de băuturi albe, colorate, sau incolore, pastramuri de capră, tartine cu gust dubios, „kebaburi”, grătare, compoturi delicioase, legume, fructe părguite de soarele orientală, mâncăruri de post în untdelemn variabil de măsline, cafele pentru fumători de narghilea, țighele cu „mezilicuri”, ceainării, limonagii iar printre suvenirele de prăvăli alimentare negustorii ambulante oferă fisticuri, migdale la ghiță, alune, fructe, zarzavaturi, lămâi, covrigi și ap oape tot ce conțin coșurile orientale noastre. Pare că întreaga viață a imensului oraș freacă în jurul preocupării de a mânca, iar munții de pilaf ar fi și acum idealul Turcilor, dacă nu i-am cunoaște și sub alte aspecte.

Turcii mănâncă bine.

Iar din bucuriile lor fac parte celor ce le intră în casă. Tava cu dulceață, cafele și limonadă este tradiționala ospățare și răcoarea din primul moment când pășim pragul casei unui turc; surprins la ora mesei, tacămul suplimentar apare imediat și pe neașteptate, iar masa se compune din 4—5 feluri gustoase. Și totuși, Turcii nu sunt grași.

Obezitatea și guta sunt boale aproape inexistente la ei. Impotriiva gutei și a gravelei se spune că excesul de cafele negre — câte 10—15 pe zi — ar da acest rezultat ferich.

Iar întrebați de ce nu sunt grași, ei răspund că-i topesc căldurile, deși e incomparabil mai puțin cald la dânsii decât la noi.

În schimb orientalii nu fac abuz de carne, mai ales de carne tânără, oprită cu strictețea de legile pentru protejarea animalelor. Legumele lor sunt minunate și găsite în untdelemn, constituie, odată cu peștii de mare și fructele sudice, hrana sănătoasă a populației. Hamasii due în spinare, fără sfortare, greutatea neînchipuite. Pentru transportul unui pian nu se întrebuintează mai mult decât o spinare de om.

Zarzavagii cu dare de mână își plimbă marfa în două coșuri atârna-te pe spinarea unui măgăruș, însă cei mai mulți dintre ei cară singuri coșuri adânci cu pepeni sau vinete lunguțe, sau dovlecei de câte două-trei metri lungime.

Încotro îți-arunci ochii, tot comerț de mâncare se face. Prin piețe și baze se văd curiozități de legume, pești și fructe necunoscută la noi. Și

gherețele sunt înșirate pe sute de ulicioare, încât străinul se întrebă mirat când apucă negustorii să-și vândă marfa atât de abundentă, strigată pe toate tonurile, asurzitor și îmbietor.

Când rezultatul târguieilor apare pe masă, ei este într'adevăr delicios.

Ardeii și roșiile umplute conțin pe lângă carne și orez, un fel de stafide mărunte și coconari, cari dau momente de surpriză acestui fel. Pureau de vinete se freacă cu lapte până devine spumos ca o cremă. Pilaful se servește după obiceiul circasian, cu pătrățele de vinete prăjite. Peșele la cuplor este acoperit cu un strat de roșii. Anghinarele se servesc reci în sos de untdelemn. Compotul de mere, din fructe întregi, scobite la mijloc, acrișor și colorat este una din specialitățile întâlnite în altă țară. Bamele, bobul, fasolea verde, dovleceii și vinetele se gătesc de obicei fără carne. Plăcintele cu brânză se servește înainte de masă. Pilaful înainte de desert.

Înghețata din tot felul de fructe, cu bucățele crocante prin ea, tăiată în formă de globulețe, e servită în coșulețe de hârtie. Turcii mănâncă cu plăcere înghețată din lapte de oaie. Mai mănâncă făină de orez fiartă în lapte dulce cu fisticuri, sau piept de găină topit în lapte îndulcit și făcut pastă.

Laurtul, subțiat cu apă și ținut în sticle la rece, dă o băutură care stinge setea.

Nu se face abuz de sărături sau de mâncăruri ardeiate. Alcoolul sub orice formă, fiind foarte scump, e înaccessibil populației nevoase. Ea-și petrece timpul nu prin căreiuml, ci prin cafelele, sugând interminabil dintr'o lungă narghilea, fumul trecând prin apă, astfel încât asprirea și toxicitatea lui să se reducă.

Multe din mâncărurile și denumirile turcești există în vocabularul nostru culinar. Vișne, ciorbă, vinete, caise, zarzavat, chiftele, se pronunță întocmai ca și la ei. Și poate tot de la ei am păstrat obiceiul ospitalității, care ne duce faima prin țările occidentale, unde oamenii, parcimonioși și bănuțoși față de străini, nu cunosc plăcerea de a întâmpina musafirul cu tava cu bunătați.

Cu asta-ți începi ziua, dragă prietenă! „La ce bun să mai deretic? Mi-e silă de camera aceasta; mi-e silă de tot ce mă înconjură și n'am curajul să mai încep nimic. Camera mea? Dar nimeni nu vine aci și nici o prietenă nu se interesează de soarta mea. Toaleta, înfățișarea mea? Pretutindeni trec neobservată și atunci?”

O cameră dragă mea, trădează caracterul persoanei care o locuiește; simplu sau luxos mobilată o încăpere revelează starea noastră de spirit în aceeași măsură ca și gustul care ne călăuzește. Oriunde am locui, putem aduce întotdeauna și pretutindeni o notă personală și să ne facem locuința nu numai suportabilă dar și plăcută.

O cameră cei patru pereți ai noștri, nu este oare locul cel mai intim, nu este ea martora bucuriilor a gândurilor a nădejdilor a spaimelor, a luptelor a înfrângerilor, a descurajerilor noastre? Ea este de o fidelitate care rezistă tuturor încercărilor cea mai bună prietenă a noastră aceea care nu ne trădează niciodată. O părăsim uneori cu sufletul arzător dar alții ne întorcem sdrăbite fără forțe; și atunci tot ea este aceea care ne primește și ia parte la durerea noastră. Nu mai spune deci: „La ce bun!” ci aranja-ți camera astfel încât să-ți pară întotdeauna frumoasă ordonată atunci când te întorci dela munca zilei, căci ajutorul ei este întotdeauna binefăcător; acesta este sanctuarul în care te reculegi și redevii stăpână pe tine. Momentele de singurătate sunt necesare pentru a-ți călă sufletul pentru a-ți reface curajul dar după aceste clipe de tăcere din care absorbi forțe noi gândeste-te că ceilalți au nevoie de tine!

Sput adesea: „Eu nu sunt cochetă, prea puțin îmi pasă dacă sunt bine sau prost îmbrăcată; la atelier nimeni nu mă ia în seamă; sunt mai puțin frumoasă decât camaradele mele și atunci la ce bun să mă mă gândesc?”

Și raționamentul acesta e al d-tale o fată de 18—20 de ani! Nu ești frumoasă, când ai tine-rețe fragezime daruri ale cerului de care ar trebui să te bucuri inspirat-o. Iată ce țineam să-ți cu recunoștință; daruri pe care spun, dragă prietenă.

le regretă toate acelea care nu mai sunt în primăvara vieții.

Și dacă nimeni nu se interesează de d-ta, nu este oare vina d-tale? O îmbrăcăminte simplă, dar îngrijită un aer mulțumit, o dispoziție egală lată ce atrage, ce place și-ți câștigă simpatia? Toate acestea nu cer decât un efort asupra ta însuși. Viata? Sărada tuturor acelor cari cred în ea da, tuturor acelor cari cu voioșie își îndeplinesc datoritiile chiar cele mai plicticoase, mai mărunte. Și mai mult încă trebuie să-i iubești mult pe ei. Un juru-ți pentru a recolta tu însuși puțină afecțiune!

„La ce bun să trăiesc, sunt atât de săracă și viața mea e o necontenită luptă. Ani de zile va trebui să muncesc de aci încolo fără să pot întrezări perspectiva unei vieți mai bune; vor înțelege oare copiii mei atunci când vor fi mari sacrificiile pe care sunt nevoită să le fac; soarta lor va fi oare mai bună decât a mea sau vor continua lanțul greutăților?”

Da, recunosc că nu este ușor să crești copil să-și vezi mărindu-se prea repede în vreme ce hăimulele lor par că se micșorează pe zi ce trece, și să n'ai posibilitatea de a le înlocui. Toate acestea fac tragedii a numeroase mame dar draga mea o femeie care are copil e îmbogățită nu de afecțiunea pe care o primește ci de aceea pe care o dăruiește!

Și așa draga mea, te plângi și spui: „Ce să mai fac eu în viața aceasta? De când e! a dispărut, nu mai am decât o singură dorință: să mor, să-l regăsesc, să nu mai simt această singurătate. Cât de nedreaptă îmi pare această răpire când văd atâtea perechi ce nu se iubesc continuând a trăi nedespărțite!”

Nedreptatea e de partea dumitale scumpă prietenă.

Ai avut privilegiul să fii o femeie iubită; vreme de 15—20 de ani soțul dumitale a fost un tovarăș afectuos devotat, prevenitor și îndrăznești să te mai plângi! Sunt atâtea femei care n'au cunoscut nici fericea nici avantajile de care te-ai bucurat dumneata și care niciodată nu vor avea frumoasele dumitale amintiri.

Când te aud vorbind astfel, îmi vine să cred că toată viața ai primit fără să dai nimic în schimb; scumpul dumitale dispărut n'ar fi deloc mulțumit de actuala-ți atitudine.

Într'un moment că acesta îndrăznești să trăiești izolată inutilă! Dar draga mea mil de ființe au nevoie de femei ca dumneata; de femei singure care au cunoscut dragostea și sfâșierea despărțirii, pentru că mai mult decât oricare altele ele vor înțelege durerile sementlor lor și vor fi în măsură să panseze rănile materiale sau morale cu o afecțiune devotată și închinându-se.

Și astfel în întregime unei datoritiile ele vor vedea aceasta este cel mai bun mijloc de a dovedi că au fost demne de marea dragoste ce au primit de care ar trebui să te bucuri inspirat-o. Iată ce țineam să-ți cu recunoștință; daruri pe care spun, dragă prietenă.

IMPRESII DIN CĂLĂTORIE

DOMINIOANELE BRITANICE

„BRITT: OMN: REX IND: IMP: — aceste cuvinte abreviate latine au fost gravate de către englezi pe monezile lor, la începutul acestui secol. Ele înseamnă „Rege al tuturor englezilor, Impărat al Indiei”.

În 1878, Disraeli introduse legea prin care Regina Victoria deveni Impărăteasă a Indiilor. Ea posedă această situație fără titlu însă, dela data când suveranitatea Indiei trecuse din mâinile Companiei Indiilor Răsăritene în acelea ale Coroanei, în urma unei revoluții ce avusese loc cu aproape douăzeci de ani mai înainte. Iar sub domnia sa se produse o radicală transformare în atitudinea cetățeanului față de India și față de ceea ce se desemna pe atunci sub numele de „colonii”...

N-am putea spune despre regină că ar fi fost o femeie înzestrată cu imaginații sau cu un spirit vizionar. Ea avea însă în schimb o mare doză de bun simț și tocmai aceasta era ceea ce-i asigura sufragiile supușilor săi. Știa că populațiile coloniilor îi erau credincioase și că lucrul acesta nu trebuia nici o clipă uitat.

Correspondența publicată în urma morții sale reflectă marele interes pe care-l purta bunului mers al Indiilor. Și mai mult decât atât, ea știu să se impună atât în ochii poporului său din Marea Britanie cât și în India învățând limba indusiană și apropiindu-și înalți demnitari. Indiei ai căror succesori au rămas până în ziua de azi credincioși Alibionului.

Roadele acestei politici se arătară în ziua sărbătoririi jubileului său de Diamant. Cu doi ani mai înainte, Joseph Chamberlain, una dintre cele mai de seamă figuri politice ale epocii sale, fusese numit Ministru al Coloniilor. Până la el funcțiunea aceasta apăruse ca unul dintre cele mai puțin importante departamente ale conducerii. Dar Chamberlain o solicitase pentru că vedea în ea posibilități. El înființă ceea ce se cheamă astăzi „conferințele imperiale”. Îi aduse pe Premierii Coloniali, cum se numeau aceștia pe atunci, la Jubileul de Diamant și făcu din Flota Navală o mare demonstrație a Unității Imperiale bazată pe forța maritimă. El este omul care după regină a făcut cel mai

mult pentru cultivarea continentului imperial în spiritul poporului britanic.

Totuși, aceasta nu s'ar fi putut face fără o mișcare paralelă în ceea ce cunoaștem astăzi sub numele de dominionuri. În Canada mișcarea fu generată de războiul Independenței Americane. Un mare grup de coloniști trecu frontiera canadiană pentru a rămâne sub steagul britanic. Ei se așezară de preferință în provinciile răsăritene unde puse ră baza unei vieți active și pa-

La mai puțin de 30 de ani după ce se dăduse urmare raportului lui Durham, Canada deveni o Confederație iar unul dintre oamenii săi de stat, Sir John Macdonald, scoase din bibliie nobilul cuvânt de „Dominion” pentru noua unitate politică.

În ultimii ani ai domniei Reginei Victoria fluxul emigranților spre Statele Unite începu a devia spre Nord dând naștere în provinciile de prerie. Aceasta fu perioada în care Canada deveni conștientă de sine ca natiu-

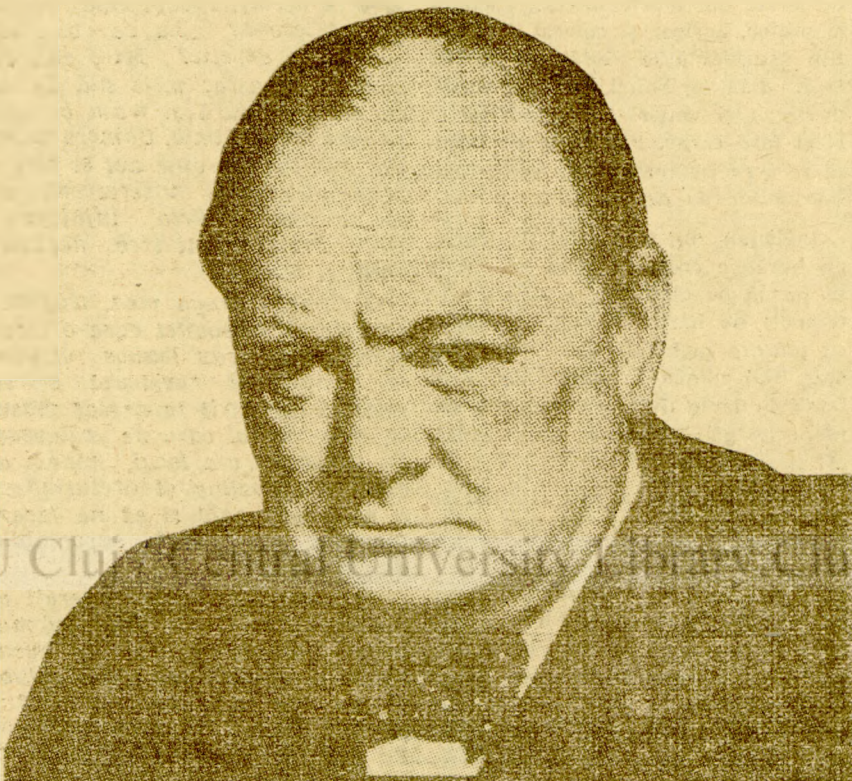
De aci, el ajunse la ideea unei colonizări sistematice, cu gruuuri de oameni cari să păstreze legătura cu metropola.

În 1840 această legătură era religia și, după mari greutăți, Wakefield reuși să creeze în Noua Zeelandă două colonii, una formată din membrii bisericii Anglicane, iar cealaltă din presbiterieni scoțieni, în regiuni care fură botezate respectiv: Canterbury și Dunedin. Noua Zeelandă este dominionul cel mai atașat de Anglia. Ea se simte o Mare Britanie a Antipodului.

În Australia, evoluția evenimentelor fu mai lentă. Trebuiră să treacă ani, pentru ca așezările de coloniști risipite pe marginile continentului insular, să simtă îndemnul unirii. Goana după aur care începu prin 1850, deschise drumul spre interior, dar abia în ultimii ani ai reginei Victoria, se uniră coloniile australiene, formând o republică, iar regele Edward al VII-lea, se afla de câteva luni pe tron atunci când primul parlament australian fu deschis de către fiul său, viitorul George al V-lea.

În Sudul Africii, perioada războiului cu Buri fu urmată de o încercare de reconciliere care în zece ani dela războiu, făcu din această țară un dominion.

Dar ce se întâmplă cu India în toți acești ani, când coloniile britanice de peste ocean, evoluau încet către o organizare autonomă sub auspiciile Coroanei? În India, legăturile cu Coroana era deosebit de strânse. Conducătorii statelor indigne erau cu toții devotați reginei-impărătese, iar în provinciile anglo-britanice, în numele reginei și de către reprezentanții acesteia, fu restabilită ordinea, după catastrofa mării răzvrătiri. Să tot fi fost o mie de Englezi, cei cari guvernau o vastă comunitate, numărând în ultimii ani ai reginei Victoria, cam la trei sute milioane suflete, și deși acțiunile acestora au fost mult criticate, istoria a dovedit că ei au fost bine inspirați în tot ceea ce au făcut. Grație lor; India stă astăzi bine înfiptă pe propriile-i picioare; capabilă a se guverna singură.

W. CHURCHILL

PRIMUL MINISTRU AL MAREI BRITANII

cinice, nedând nimic de lucru și mare fu norocul ei că în acești ani de extraordinară expansiune îl avu de prim ministru pe Sir Wilfred Laurier, el însuși un Franco-Canadian. Orator admirabil atât în franceză cât și în engleză, Laurier își făcu o misiune din a integra propria-i provincie, prudentă și ezitândă, în fluxul vieții canadiene.

Printre cei cari colaborară cu Lordul Durham, realizându-se la conceptia auto guvernării coloniale, mai fu și un oarecare Edward Gibbon Wakefield. Omul acesta era un vizionar. El înțelese că ceea ce se întâmpla sub ochii săi în Canada s'ar fi putut produce și în Noua Zeelandă, dacă rămânătorii acesteia ar fi putut fi populate cu imigranți tot atât de atașati de patria-mamă

CEA MAI MARE

FEDERAȚIE DIN LUME